

Sygn. akt III U 383/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2014r.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ostrołęce Wydział III

w składzie:

Przewodnicząca: SSO Bożena Bielska

Protokolant: sekr. sądowy Ewelina Asztemborska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 września 2014r. w O.

sprawy z odwołania K. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania K. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 11.04.2014r. **nr** (...)

i z dnia 28.05.2014r. **nr** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 11 kwietnia 2014 roku i przyznaje K. G. prawo do emerytury od dnia 1 lutego 2014 roku,
2. umarza postępowanie w przedmiocie odwołania od decyzji z dnia 28 maja 2014 roku,
3. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

K. G. w sprawie IIIU 383/14 wniósł odwołanie od decyzji (...) Oddziału w P. z dnia 11.04.2014r., którą to decyzją (...) odmówił mu prawa do emerytury wskazując, że na dzień 1.01.1999r. nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Odwołujący domagał się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w W. od 29.01.1973r. do 30.11.1990r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podniósł, że K. G. nie spełnia warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, gdyż pomimo osiągnięcia wymaganego wieku emerytalnego 60 lat i legitymowania się na dzień 1.01.1999r. ponad 25-letnim ogólnym stażem pracy, nie posiada wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 2 lata 6 miesięcy i 18 dni. ZUS wskazał również, że odwołujący za pozostałe okresy zatrudnienia nie złożył świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

W dniu 05.05.2014r. i 16.05.2014r. K. G. złożył w ZUS nowy dowód – świadectwo pracy w szczególnych warunkach, wystawione przez (...) S.A. za okres zatrudnienia w (...) S.A. Zakład (...) a następnie korektę tego świadectwa. Po ich analizie ZUS zaliczył do stażu pracy w szczególnych warunkach okresy zatrudnienia od 18.04.1994r. do 16.12.1994r. i od 18.04.1995r. do 15.12.1995r. ponieważ jednak okres pracy w szczególnych warunkach w dalszym ciągu wynosił tylko 3 lata 10 miesięcy i 11 dni, organ rentowy w dniu 28.05.2014r. wydał kolejną decyzję, w której odmówił K. G. prawa do emerytury.

K. G. w sprawie IIIU 570/14 wniósł odwołanie od decyzji ZUS z dnia 28.05.2014r., w którym domagał się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w W. od 29.01.1973r. do 30.11.1990r.

Sąd na podstawie art. 219 kpc sprawy IIIU 383/14 i IIIU 570/14 połączył do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygn. akt IIIU 383/14.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie są decyzje ZUS z dnia 11.04.2014r. i z dnia 28.05.2014r., odmawiające K. G. prawa do emerytury.

Z akt emerytalnych wynika, że K. G. w dniu 28.02.2014r. złożył w ZUS wniosek o emeryturę. Po rozpoznaniu tego wniosku ZUS w dniu 11.04.2014r. wydał zaskarżoną decyzję, w której odmówił mu prawa do emerytury wskazując, że na dzień 1.01.1999r. nie udowodnił on wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 2 lata 6 miesięcy i 18 dni.

Ponieważ w kolejnej decyzji, wydanej w dniu 28.05.2014r., ZUS zaliczył do stażu pracy w szczególnych warunkach okres zatrudnienia odwołującego w (...) S.A. Zakład (...) od 18.04.1994r. do 16.12.1994r. i od 18.04.1995r. do 15.12.1995r., okres pracy w szczególnych warunkach wyniósł ostatecznie 3 lata 10 miesięcy i 11 dni.

Przedmiotem sporu był natomiast okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w W. od 29.01.1973r. do 30.11.1990r. Odwołujący domagał się zaliczenia tego okresu do pracy w szczególnych warunkach i przyznania mu prawa do emerytury.

Biorąc pod uwagę datę urodzenia odwołującego – 12.09.1952r. – należy uznać, że może on uzyskać emeryturę określoną w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- 2) w dniu wejścia w życie ustawy emerytalnej, tj. 1.01.1999r. ma wymagany 25-letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach,
- 3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

Bezspornym jest, że K. G. w dacie wydawania zaskarżonej decyzji ZUS osiągnął już wymagany wiek 60 lat oraz udokumentował wymagany ogólny staż pracy, bowiem organ rentowy na dzień 1.01.1999r. wyliczył go na 26 lat 5 miesięcy i 18 dni. Odwołujący złożył też wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

Rozstrzygnięcie odwołania było więc uzależnione od wykazania przez K. G. 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach i zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w W. od 29.01.1973r. do 30.11.1990r.

W ocenie Sądu odwołanie jest zasadne, gdyż K. G. wykazał 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Na okoliczność zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w W. odwołujący złożył do ZUS świadectwo pracy z dnia 06.11.2007r., w którym podano, że w zakładzie tym pracował od 29.01.1973r. do 30.11.1990r. na stanowiskach: robotnik budowlany, murarz kotłów przemysłowych i murarz-błacharz, w tym pracował na budowie eksportowej w okresie od 11.06.1980r. do 31.03.1984r. a w okresie od 02.11.1990r. do 30.11.1990r. korzystał z urlopu bezpłatnego (k. 5a.e.). Ponieważ odwołujący nie złożył świadectwa pracy w szczególnych warunkach, Sąd był zobowiązany do przeprowadzenia postępowania dowodowego w celu ustalenia rodzaju czynności wykonywanych w tym zakładzie. Sąd przesłuchał w tym celu odwołującego oraz świadków J. J. i E. P. i dokonał analizy jego akt osobowych, które zostały złożone do akt sprawy.

Z akt osobowych K. G. wynika, że w okresie od 29.01.1973r. do 28.02.1973r. był zatrudniony na stanowisku robotnika budowlanego, a w okresie od 1.03.1973r. do 10.06.1980r. na stanowisku murarza kotłów przemysłowych, zaś następnie w okresie od 11.06.1980r. do 31.12.1983r. na budowie eksportowej w (...) był zatrudniony na stanowisku murarza kotłów. Po powrocie z zagranicy w okresie od 01.01.1984r. do 01.04.1984r. miał udzielony urlop. Pracę podjął ponownie od 02.04.1984r. i do dnia 31.12.1989r. pracował na stanowisku murarza a w okresie od 01.01.1990r. do 01.11.1990r. na stanowisku murarza-błacharza. W okresie od 02.11.1990r. do 30.11.1990r. odwołujący miał zaś udzielony urlop bezpłatny.

W ocenie Sądu do pracy w szczególnych warunkach należy zaliczyć odwołującemu okresy zatrudnienia: od 1.03.1973r. do 10.06.1980r., od 11.06.1980r. do 31.12.1983r. i od 02.04.1984r. do 31.12.1989r., tj. łącznie 16 lat 6 miesięcy i 29 dni.

Z zeznań odwołującego i świadków oraz z akt osobowych wynika, że w tych okresach K. G. wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wskazaną w Dziale II Wykazu A, stanowiącym załącznik Nr 1 do Rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Czynności odwołującego w/w okresach polegały bowiem na pracach przy montażu i remoncie i urządzeń elektroenergetycznych i cieplnych.

Podkreślić przede wszystkim trzeba, że z zeznań K. G. oraz świadków J. J. i E. P. wynika, iż Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. w W. zajmowało się budową elektrowni i zakładów przemysłu energetycznego oraz zajmowało się budową i remontami kotłów energetycznych. W tej sytuacji należało rozważyć, czy pracę odwołującego można przypisać do prac wskazanych w Dziale II w/w Rozporządzenia z 07.02.1983r. i do przepisów resortowych dotyczących energetyki.

W ocenie Sądu czynności odwołującego wchodzi do zakresu Działu II, gdyż dotyczyły remontu i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i cieplnych, tj. pieców.

Z zeznań odwołującego oraz świadków J. J. i E. P. wynika, iż zakład (...) zajmował się wykonywaniem prac dla energetyki na budowach elektrowni i elektrociepłowni: budowaniem pieców wodno-parowych i układaniem izolacji na kotłach energetycznych w elektrowniach i elektrociepłowniach.

Z w/w zeznań wynika, iż odwołujący wykonywał prace na różnych budowach na terenie Polski oraz na budowie zagranicznej w (...), przy czym pracował wówczas na stanowisku murarza i izolacza.

Świadczy J. J. i E. P. zeznali, że K. G. pracował jako murarz kotłów przemysłowych. Wykonywał roboty obmurzeniowe. Wykonywał prace murarza, ale na specjalnym materiale przystosowanym do wysokiej temperatury. Murował nowe kotły i remontował już istniejące. Wykonywał pracę wykorzystując specjalny cement wytrzymały

duże temperatury i kształtki szamotowe żaroodporne, trzeba było to połączyć i wykonać obmurze. Odwołujący obmurowywał kocioł wewnątrz i na zewnątrz, przy czym była to częściowo praca na wysokości, gdyż kocioł miał wysokość ok. 90 m. Świadców zeznali, że K. G. obmurowywał palniki w kotle, wzierniki, ekrany kotła oraz kocioł na zewnątrz.

Sąd dał wiarę zeznaniom w/w świadków, bowiem pracowali oni z odwołującym, wiedzą wobec tego, jakie czynności wykonywał. Świadek E. P. pracował z odwołującym w elektrowniach (...), W., O., B., S., K. a świadek J. J. na budowie elektrowni w O., wiedział jednak, że odwołujący pracował też na budowach elektrowni w G., S., B. i K..

Wskazać też trzeba, że K. G. zeznając na okoliczność spornego okresu zatrudnienia podał, iż robił nadto dylatację z wełny, co polegało na tym, iż przerwę między ściankami kotła wypełniał wełną szklaną a potem tę przerwę zamuroвывał. Zeznał również, że czasami wykonywał też izolację turbin, co polegało na okładaniu watą szklaną, a potem obmurowywaniu tzw. płaszczem cementowo-azbestowym i w ten sposób powstawał korpus turbiny.

Z zeznań K. G. wynika też, że taką samą pracę wykonywał na budowie zagranicznej w (...) w okresie od 11.06.1980r. do 31.12.1983r. Należy dać mu wiarę, gdyż w jego aktach osobowych znajdują się aneksy do porozumienia dotyczącego pracy w (...), pismo dnia 01.10.1983r. i zaświadczenie z dnia 19.12.1983r., z których wynika, iż w (...) świadczył pracę na budowie elektrowni na stanowisku murarza.

W ocenie Sądu biorąc pod uwagę w/w materiał dowodowy K. G. wykazał, że wykonywał pracę murarza i czasami izolera. Zdaniem Sądu te wszystkie czynności należy zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach z Działu II Rozporządzenia RM z 07.02.1983r. Były to bowiem czynności wchodzące w zakres energetyki. Wszystkie były wykonywane w elektrowniach i elektrociepłowniach, wszystkie też dotyczyły urządzeń elektroenergetycznych, tj. pieców i turbin. Były to czynności murarza i izolera.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12 sierpnia 1983r. w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach praca murarza kotłów energetycznych (Dział II poz. 1 pkt 36) i praca montera izolacji cieplnej-izolera (Dział II poz. 1 pkt 28) są pracami w szczególnych warunkach w rozumieniu tego Zarządzenia.

Zwrócić też należy uwagę na fakt, iż w decyzji z dnia 25.05.2014r. ZUS zaliczył K. G. do pracy w szczególnych warunkach okresy zatrudnienia w (...) S.A. Zakład (...) od 18.04.1994r. do 16.12.1994r. i od 18.04.1995r. do 15.12.1995r. na stanowisku montera izolacji cieplnej-izolera. Z zeznań odwołującego wynika zaś, że w w/w okresach wykonywał izolację turbin, co polegało na okładaniu watą szklaną, a potem na obmurowaniu płaszczem cementowo-azbestowym.

W ocenie Sądu oceny omówionego wyżej materiału dowodowego nie może zmienić okoliczność iż zakład pracy (...) odmówił wydania odwołującemu świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Zajmowane przez odwołującego w w/w okresach od 1.03.1973r. do 10.06.1980r., od 11.06.1980r. do 31.12.1983r., od 02.04.1984r. do 31.12.1989r. stanowiska pracy wynikają z dokumentacji zawartej w jego aktach osobowych i z w/w zeznań świadków. Są to stanowiska murarza kotłów. Takie właśnie stanowisko zakład pracy wskazuje zaś w piśmie z dnia 04.03.2014r. (k. 5 a.e.), w którym określa prace w szczególnych warunkach. Z pisma tego wynika nadto, iż zakład (...) obecnie twierdzi, że nie dotyczą go zarządzenia resortowe dotyczące pracy w szczególnych warunkach i nie ma obecnie podstawy prawnej do wystawienia pracownikowi zaświadczenia o pracy w szczególnych warunkach dla celów emerytalno-rentowych. To stanowisko jest błędne.

Zdaniem Sądu za uwzględnieniem pracy K. G. w szczególnych warunkach nie może przemawiać też okoliczność, iż świadek E. P. nie ma przyznanej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wprawdzie Sąd Okręgowy w sprawie IIIU 1440/10 oddalił jego odwołanie do decyzji ZUS, odmawiającej mu prawa do emerytury, lecz z treści odwołania, opinii biegłej z zakresu bhp w tej sprawie oraz wyroku i uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Ostrołęce wynika, iż Sąd nie rozpatrywał wówczas kwestii, czy pracę E. P. na stanowisku murarza kotłów należy zaliczyć do Działu II, tj. energetyka. Sąd badał jedynie, czy może być ona zaliczona do Wykazu A Dział XIV poz. 10 Rozporządzenia

Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, tj. jako prace murarskie przy naprawie na gorąco pieców przemysłowych, sklepień paleniskowych w parowozach i żeliwiaków.

W ocenie Sądu, skoro K. G. wykonywał czynności tylko na budowach elektrowni i elektrociepłowni – to jego pracę należy oceniać przez pryzmat Działu II, tj. energetyki.

Z treści wykazu A Działu II poz. 1 stanowiącego załącznik Nr 1 do Rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynika odpowiednio, że prace przy remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych są pracami w szczególnych warunkach rozumieniu tego Rozporządzenia. Także zgodnie z Zarządzeniem Nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12 sierpnia 1983r. w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach praca murarza kotłów energetycznych (Dział II poz. 1 pkt 36) i praca monterza izolacji cieplnej-izolera (Dział II poz. 1 pkt 28) są pracami w szczególnych warunkach w rozumieniu tego Zarządzenia.

Do pracy w szczególnych warunkach nie można zaś zaliczyć okresu od 29.01.1973r. do 28.02.1973r., gdy odwołujący był zatrudniony na stanowisku robotnika budowlanego. K. G. zeznał bowiem, że na początku zatrudnienia w zakładzie (...) pracował jako pomocnik murarza, wykonywał prace pomocnicze, rozrabiał masy cementowo-azbestowe i szamotowe na obmurza pieców, podawał te masy murarzom. Zeznał też, że dopiero później pracował sam jako murarz.

Do pracy w szczególnych warunkach nie można też zaliczyć okresu od 01.01.1984r. do 01.04.1984r. Jest to bowiem okres urlopu wypoczynkowego udzielonego za niewykorzystane dni wolne w czasie pracy za granicą.

Zgodnie zaś z uchwałą 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2013 r. (III UZP 1/13, OSNP 2013/21-22/255, Biul.SN 2013/5/16) okres urlopu bezpłatnego udzielonego pracownikowi w macierzystym zakładzie pracy w wymiarze równym liczbie nieudzielonych w czasie zatrudnienia za granicą dni wolnych od pracy, przewidziany w § 9 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników skierowanych do pracy za granicę w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem (jednolity tekst: Dz.U. z 1986 r. Nr 19, poz. 101 ze zm., od dnia 10 lipca 1990 r. § 10 ust. 4 tego rozporządzenia, jednolity tekst: Dz.U. z 1990 r. Nr 44, poz. 259 ze zm.), nie stanowi okresu składkowego przewidzianego w art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Okręgowy podziela to stanowisko

Do pracy w szczególnych warunkach nie można również zaliczyć okresu od 01.01.1990r. do 01.11.1990r., bowiem odwołujący był wówczas zatrudniony na stanowisku murarza-blacharza oraz okresu od 02.11.1990r. do 30.11.1990r., gdy odwołujący miał udzielony urlop bezpłatny.

Po uwzględnieniu okresów pracy w szczególnych warunkach od 1.03.1973r. do 10.06.1980r., od 11.06.1980r. do 31.12.1983r., od 02.04.1984r. do 31.12.1989r., tj. łącznie 16 lat 6 miesięcy i 29 dni K. G. spełni jednak warunek posiadania 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, gdyż łącznie z uwzględnionym przez ZUS okresem 3 lat 10 miesięcy i 11 dni wyniesie on 20 lat 5 miesięcy i 10 dni. Pozostałe przesłanki określone w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie były sporne.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że K. G. przysługuje prawo do emerytury od 1.02.2014r., tj. od miesiąca złożenia wniosku i dlatego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc dokonał stosownej zmiany zaskarżonej decyzji z dnia 11.04.2014r. Powyższe skutkowało umorzeniem na podstawie art. 355 § 1 kpc postępowania w zakresie odwołania od decyzji ZUS z dnia 28.05.2014r. gdyż wydanie wyroku w tym zakresie stało się zbędne.

W pkt 2 wyroku Sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

W niniejszej sprawie ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji było ustalenie okresu pracy w szczególnych warunkach w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w W.. Odwołujący nie złożył do ZUS świadectwa pracy w szczególnych warunkach z tego zakładu a Sąd uwzględnił tylko część spornego okresu. W tej sytuacji ZUS nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie okresu pracy w szczególnych warunkach w toku postępowania przed tym organem.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.